
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۷۱

الف

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۷۱، «الف» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «الف» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «الف» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۷۱	شماره
الف	ریشه
۲۲	تعداد تکرار
۱۷	تعداد مشتقات
۱۳۶	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱۵. كَأَلِفٍ (۱)	۱۲. الْمُؤَلَّفَةِ (۱)	۸. أَلْفَيْنِ (۱)	۵. أَلْفٌ (۱)	۱. آلاَفٍ (۲)
۱۶. لِإِيْلَافٍ (۱)	۱۳. بِأَلْفٍ (۱)	۹. أَلْفٍ (۱)	۶. أَلْفٍ (۱)	۲. أَلْفٌ (۲)
۱۷. يُؤَلَّفُ (۱)	۱۴. فَأَلَّفَ (۱)	۱۰. أُلُوفٌ (۱)	۷. أَلْفٌ (۴)	۳. أَلَفَتْ (۱)
		۱۱. إِيْلَافِهِمْ (۱)		۴. أَلْفًا (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۱۱. کود (۱)	۸۴. عرج (۲)	۵۶. زحزح (۱)	۲۸. جمع (۴)	۱. اتی (۱)
۱۱۲. کون (۱۰)	۸۵. عزز (۳)	۵۷. زید (۱)	۲۹. جوب (۱)	۲. احد (۱)
۱۱۳. لبت (۱)	۸۶. عشر (۱)	۵۸. سبل (۲)	۳۰. حبل (۱)	۳. اخذ (۱)
۱۱۴. لعل (۱)	۸۷. عصم (۱)	۵۹. سحب (۱)	۳۱. حذر (۱)	۴. اخو (۱)
۱۱۵. لئک (۴)	۸۸. علم (۲)	۶۰. سکن (۱)	۳۲. حرص (۱)	۵. اذن (۲)
۱۱۶. لیل (۱)	۸۹. عمر (۲)	۶۱. سمو (۲)	۳۳. حرص (۱)	۶. ارض (۴)
۱۱۷. مدد (۲)	۹۰. عمل (۲)	۶۲. سنو (۶)	۳۴. حفر (۱)	۷. الف (۸)
۱۱۸. ملک (۴)	۹۱. عوم (۱)	۶۳. سوم (۱)	۳۵. حکم (۴)	۸. الک (۴)
۱۱۹. موت (۲)	۹۲. غرم (۱)	۶۴. شتو (۱)	۳۶. حی (۲)	۹. الله (۲۰)
۱۲۰. مئی (۷)	۹۳. غلب (۶)	۶۵. شرک (۱)	۳۷. خرج (۲)	۱۰. اله (۲۰)
۱۲۱. نیو (۱)	۹۴. غوث (۱)	۶۶. شفو (۱)	۳۸. خفف (۲)	۱۱. امر (۱)
۱۲۲. نزل (۲)	۹۵. غیث (۱)	۶۷. شکر (۱)	۳۹. خلف (۱)	۱۲. امن (۲)
۱۲۳. نعم (۲)	۹۶. فرض (۱)	۶۸. شهر (۱)	۴۰. خلل (۱)	۱۳. انس (۳)
۱۲۴. نفق (۳)	۹۷. فرق (۱)	۶۹. شیء (۲)	۴۱. خمس (۳)	۱۴. انن (۱۱)
۱۲۵. نقد (۱)	۹۸. فضل (۱)	۷۰. صبح (۱)	۴۲. خیر (۱)	۱۵. اون (۲)
۱۲۶. نوح (۱)	۹۹. فقر (۱)	۷۱. صبر (۶)	۴۳. دبر (۱)	۱۶. اوی (۱)
۱۲۷. نور (۱)	۱۰۰. فقه (۱)	۷۲. صدق (۱)	۴۴. دور (۱)	۱۷. ائی (۱)
۱۲۸. هدی (۱)	۱۰۱. فور (۱)	۷۳. صرف (۱)	۴۵. ذکر (۱)	۱۸. ای (۲)
۱۲۹. وجد (۱)	۱۰۲. قتل (۱)	۷۴. صوب (۱)	۴۶. ذهب (۱)	۱۹. برد (۱)
۱۳۰. وحد (۱)	۱۰۳. قدر (۳)	۷۵. صیف (۱)	۴۷. ریب (۴)	۲۰. برق (۱)
۱۳۱. ودد (۱)	۱۰۴. قریش (۱)	۷۶. ضعف (۲)	۴۸. رحل (۱)	۲۱. بصر (۲)
۱۳۲. ودق (۱)	۱۰۵. قلب (۸)	۷۷. طوف (۱)	۴۹. ردف (۱)	۲۲. بلی (۱)
۱۳۳. وعد (۱)	۱۰۶. قول (۲)	۷۸. طوفان (۱)	۵۰. رسل (۲)	۲۳. بنو (۱)
۱۳۴. وقی (۱)	۱۰۷. قوم (۲)	۷۹. ظلم (۱)	۵۱. رقب (۱)	۲۴. بین (۱۲)
۱۳۵. وله (۲۰)	۱۰۸. کثر (۱)	۸۰. عجل (۱)	۵۲. رکم (۱)	۲۵. ثلث (۱)
۱۳۶. یوم (۳)	۱۰۹. کفر (۱)	۸۱. عدد (۲)	۵۳. روح (۱)	۲۶. جبل (۱)
	۱۱۰. کفی (۱)	۸۲. عدو (۱)	۵۴. رئی (۳)	۲۷. جعل (۱)
		۸۳. عذب (۲)	۵۵. زجو (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۹۶} وَ لَتَجِدَنَّهْمُ أَخْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعْمَرُ **أَلْفَ** سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرْضَخِيهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعْمَرَ وَ اللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ
۲. {البقرة - ۲۴۳} أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَ هُمْ **أُلُوفٌ** حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ
۳. {آل عمران - ۱۰۳} وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً وَ لَا تَفَرَّقُوا وَ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً **فَأَلْفَ** بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَاناً وَ كُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
۴. {آل عمران - ۱۲۴} إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُبَدِّدَ رَبُّكُمْ رِبَّكُم بِقِلَآئَةِ **الْأَفِ** مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُتَزَلِينَ
۵. {آل عمران - ۱۲۵} بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَ تَتَّقُوا وَ يَأْتُوكُمْ مِنْ قُدْرِهِمْ هَذَا يُبَدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ **الْأَفِ** مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ
۶. {الأنفال - ۹} إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنَّىٰ مِيدُدْكُمْ **بِالْفِ** مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ
۷. {الأنفال - ۶۳} وَ **أَلْفَ** بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
۸. {الأنفال - ۶۳} وَ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا **أَلْفَتَ** بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
۹. {الأنفال - ۶۳} وَ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ **أَلْفَ** بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
۱۰. {الأنفال - ۶۵} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا **أَلْفًا** مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ
۱۱. {الأنفال - ۶۶} الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَ عَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ **أَلْفٌ** يَغْلِبُوا **أَلْفَيْنِ** بِإِذْنِ اللَّهِ وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ
۱۲. {الأنفال - ۶۶} الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَ عَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ **أَلْفٌ** يَغْلِبُوا **أَلْفَيْنِ** بِإِذْنِ اللَّهِ وَ اللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ
۱۳. {التوبة - ۶۰} إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَ الْمَسْكِينِ وَ الْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَ **الْمَوْلَقَةَ** قُلُوبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ الْعَارِمِينَ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ ابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۱۴. {الحج - ۴۷} وَ يَسْتَغْلِبُونَكَ بِالْعَذَابِ وَ لَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَ إِنْ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ **كَأَلْفِ** سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ
۱۵. {النور - ۴۳} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلاَلِهِ وَ يُنَزَّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَ يَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنًا بَرَقَ بِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ
۱۶. {العنكبوت - ۱۴} وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ **أَلْفَ** سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَ هُمْ ظَالِمُونَ
۱۷. {السجدة - ۵} يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ **أَلْفَ** سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ
۱۸. {الصافات - ۱۴} وَ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةٍ **أَلْفِ** أَوْ يَزِيدُونَ
۱۹. {المعارج - ۴} تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَ الرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ **أَلْفَ** سَنَةٍ
۲۰. {القدر - ۳} لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ **أَلْفِ** شَهْرٍ
۲۱. {قريش - ۱} **إِبِلَافٍ** قُرَيْشٍ
۲۲. {قريش - ۲} **إِبِلَافِهِمْ** رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَ الصَّيْفِ